Муниципальное бюджетное общеобразовательное учреждение « Хилганайская средняя общеобразовательная школа им.Э-Д.Ринчино»

Согласовано:_____ / Бадмаева Е.А./
«29 »августа 2023 зам.дир по УВР

Утверждаю:_____ / Раднаев Ж.П
«29 »августа 2023 директор школы

Рабочая программа

Литературное чтение на родном (бурятском языке)

4 класс

Составитель: Будаева Д.Б.

2023 г.

Тайлбари бэшэг

1.Рабочая программа разработана в соответствии с:

- Федеральным законом «Об образовании в Российской Федерации» от 29 декабря 2012 годаN 273-ФЗ;
- Приказом МО и Н РФ №373 от 06.10.2009г. «Об утверждении и введении в действие Федерального государственного образовательного стандарта начального общего образования» (в ред. Приказов Минобрнауки России от 26.11.2010 № 1241, от 22.09.2011 № 2357, от 18.12.2012 № 1060, от 29.12.2014 № 1643);
- Приказом МО и РФ от 31.12.2015г. №1576, 1577 «О внесении изменений в Федеральный государственный образовательный стандарт начального общего образования, утвержденный приказом МО и Н РФ №373 от 06.10.2009г.»;
- Приказом МО и Н РФ №15 от 26.01.2017 г. с изменениями от 5.06.2017 №629 «Федеральный перечень учебников, рекомендуемых к использованию при реализации имеющих государственную аккредитацию образовательных программ начального общего, основного общего, среднего общего образования»;
- Образовательной программой начального общего образования, реализующая ФГОС МБОУ «Хилганайская СОШ им.Э-Д.Ринчино»
- Уставом МБОУ «Хилганайская СОШ им.Э-Д.Ринчино».

Рабочая программа учебного предмета «Родная литература» для 4 класса составлена на основе Примерных программ по учебным предмету родная литература учебника «Түрэлхи хэлэн: 4 класс: учебник для учащихся общеобразовательных организаций: под ред.С.Ц.Содномов, Д.П.Жамбалова , Б-Х.О. Дулмаева –Улаан- Удэ.: «Бэлиг» хэблэл, 2014г.

В соответствии с учебным планом МБОУ «Хилганайская СОШ им.Э-Д.Ринчино» на изучение родной литературы в 4 классе отводится 34 часа.

Зорилго:

-зохеол үзэхэдоо,hурагшадые зохеолнуудай нюурнуудта анхаралтайгаар, унэнэ зурхэнhоо хайрлаха сэдьхэлтэйгээр хандаха хэрэгтэй гэжэ ойлгуулха шухала

-үхибүүдые уран үгэдэ, уран зохеолдо дуратай, тэрэнние уншаха дүй дүршэлтэй болгон хүмүүжүүлхэ, үхибүүд бага наһандаа түрэлхи хэлэнэйнгээ баялигтай, илангаяа уран үгын удха шанартай танилсажа, бэеэ даагаад уран зохеолнуудые саг үргэлжэ уншаха дадалтай болохо ёһотой.

-туд класста hурагшадай уншалгын эрилтэ улам дээшээ болохо ёһотой.Уншалгын текстынгээ удхыень ойлгон, нэгэ жэгдээр, уран гоёор, үгэнүүдые бүхэлеэрнь уншаха шадабаритай болоhон байха.

-логическа сохилто ба мэдүүлэлнүүдэй хоорондохи зогсолто баримталан уншалга, уншаһан текстынгээ удхые аянгатайгаар харууллжа шадаха;

4 –дахи классай һурагшад текст дээрэ хүдэлхэдоо, хэлэлгэ хүгжоолгоор иимэнүүд шадабари ба дүршэлтэй болохо ёһотой:

-Үхибүүнэй оорын хүгжэлтын дүнгүүд:

-тоонтодоо, түрэл арадтаа дуратай байһанаа, оорынгоо хандаса харуулха;

-оорынгоо сэдьхэлэй байдал турэл хэлэн дээрэ хэлэхэ;

-турэл хэлэн дээрэ уран, баян, тодо,сэбэр болгоохоео оролдохо;

--гэртээ бэеэ даагаад уран зохеолнуудые уншаха дүршэлтэй боложо шадаха;

Оршон тойрониие шудалха шадабари:

-түрүүшын классуудта оложо абахын уншалгын дүршэлые улам һайжаруулха, ямаршье текстын аянга баримталан.зүбоор , уран гоеор түргоор, алдуугүйгоор уншадаг болохо;

- уншаһан зохеолойнгоо нэрыень , авторыень, гол геройнуудыень тусхай дэбтэр дээрэ бэшэжэ һураха;

Бэеэ гуримшуулаад ябаха шадабари:

-текстын хубинуудай удхын холбоо ба хойно хойноһоо болоһон үйлые оороо оложо шадаха.Уншаһан текстэдээ түсэб табижа шадаха.

-уншаһан юумэнэйнгээ гол удхые оороо хэлэжэ, текст соохи үгэнүүдэй онсо удхыень ойлгожо шадаха;

-үйлэдбэрилэгшэ нюурнуудые, байгаалиие тодорхойлон, зураглан харуулһан,үгэнүүд ба мэдүүлэлнүүдые текст соогоо олохо дүршэлтэй болоһон байха;

-хэр зэргэ шадабаритай болобобиб? гэжэ элируулжэ шадаха, критеринуудые зохёохо;

Байгуулга ба гол удха

Дурбэдэхи үзэгдэхэ һуралсалай «Түрэлхи хэлэн» номууд соо оруулагдаһан уран зохёолнууд, аман зохеолнууд бага наһанай һурагшадай хүгжэлтын психологическа онсо оороо зүйлнүүд, тэдэнэй оршон байдалые эзэмдэн ойлгохо эрмэлзэл, ухаан бодолой, мэдэрэлэй хүгжэлтэ хараада абтаһан байха.

Түрэл хэлэн. Түрэһэн дайда. Тойроод байһан байгаалиингаа баялигтай танилсуулга.

Сэсэгэй унэр.Э.Дугаров

А.Жамбалон «Ой модоной аша туһа».Байгал далайгаа гамнаха, хандаха. «Ерээдуй нарһад».Текстынгээ холбоо ба уйлэ оложо хоорэжэ шадаха;

Арадай аман зохеол.

1.«Таабаринууд» һурагшадай хэлэ хугжоохэ,угын онсо баяжуулха.
2.«Оньһон угэнууд».Хэлэгэ хугжоолгэ.Ёһо заншалтай танилсуулга.

3. -«Унэгэнэй хани нухэсэл» Зубоор нэгэ жэгдээр, бухэлёор уншалга
4.«Ангуудай суглаан».Дэлгэрэнгыгээр ба хуряамжаар хоорэжэ шадаха;

Литературна онтохонууд.

1.Б.Абидуев «Эреэн гуроohэ эмээлэгшэ». Литературна онтохонуудай онсо илгаае элируулхэ, зохеохы замтай танилсуулха;

2.«Туламтай шоно». Шэнэ онтохонтой танилсуулжа,уран гоёор уншуулжа һургаха.

Уншаха номой гол дотоо удхань дээдэ хэмжээнэй элдэб жанрай уран зохёолнууд болоно. Тэдэнэй авторнууд гэбэл: буряад литературын классигууд Х.НамсараевА.Жамбалон, Б.Базарон, Ж.Тумунов, Н.Дамдинов, Ж.Балданжабон, Ч.Цыдендамбаев, Ц.Номтоев, муноо уеын буряад литературын уран зохеолшод Д.Дашанимаев, А.Доноев, Г.Дашабылов, Г.Чимитов, Г.Бадмаева, Ц-Д.Дамдинжапов, г.Бадмаев г.м болоно.һурагшадай жэнхэни бураяд хэлэлеэ үзэхэ эрмэлзэл, һонирхол эдэбхижүүлхэ, тэдэнэй ухаан бодол хугжоохэ зорилготойгоор гурбадахи классай «Түрэлхи хэлэн» номууд соо буряад арадай аман зохеолой абдарһаа онтохонууд, таабаринууд, оньһон үгэнүүд, үреэлнүүд оруулагдаһан байна, гэхэтэй хамта һуралсалайнгаа методическэ хүсэд суглуулбариин гол шэглэл баримталжа гурбадахи классай һурагшад Россиин болон гадаада зүүн зүгэй арадуудай онтохонуудтай танилсана.

һуралсалай методическа хүсэд суглуулбариин дотоо удхань янза бүриин зохеолнууд болоно. Түрэлхи хэлэн . Түрэл буряад орон, Эхэ байгаали, байгаалияа гамнаха тухай шүлэгүүд, рассказууд оруулагданхай.

ТЕматическа тусэб

№	Темэ,булэг	Car
1	Турэл хэлэн!	3
2	Арадай аман зохёолнууд	6
3	Литературна онтохонууд	10
4	Ульгэрнууд	8
5	Уран шулэгэй долгин дээрэ	7
		34 car

Календарно- тематическа тусэб

№	Темэ	саг	hара ,удэр	Примеч.
1	Турэлхи хэлэн .Турэhэн дайда	05.09	05.09 / 05.09	
2	Сэсэгэй унэр .Э.Дугаров		12.09 / 05.09	
3	А.Жамбалон "Ой модоной аша туһа"		19.09 / 05.09	
4	А.Жамбалон "Ерээдуй нарһад"		26.09 / 05.09	
5	Г.Дашабылов "Ойн барабанша"		3.10 / 3.10	
6	Таабаринууд		10.10 / 10.10	
7	Оньһон угэнууд		17.10 /	
8	Унэгэнэй хани нухэсэл		24.10 /	
9	Ангуудай суглаан		31.10 /	
10	Эгэшэ Аленушка ба дуу Иванушка		14.11 /	
11	Эрдэм номой аша туһа		21.11	
12	Б.Абидуев "Эреэн гуроohэ эмээлэгшэ"		28.11	
13	Д.Дашинимаев "Туламтай шоно"		05.12	
14	Арадай Баатар Гэсэр"		12.12	
15	Баатарай газар дээрэ турэлгэ		19.12	

17	Гэсэр шара голой хаашуулые дараба	16.01		
18	Арадай баатар Гэсэр	23.01		
19	Буряад Сагаалганай туухэ	30.01		
20	Луу болон бусад амитадай арбан хоёр жэлдэ нэрэеэ угэхэн тухай	6.02		
21	Хоца Намсараевай "Уншэдэй ухэл"	13.02		
22	Ц.Номтоев "Алтан гартан"	20.21		
23	Ж.Тумунов "Талын бургэд"	5.03		
24	Г.Чимитов "Унэгэн шоно хоер "	12.03		
25	Э.Манзаров "Барилдааша баабгай"	19.03		
26	Баснинууд"	26.03		
27	Ц-Д.Дамдинжапов "Арюухан хубуун"	2.04		
28	А.Жамбалон "Дурамбай хоёр нюдэн"	9.04		
29	Г.Бадмаев "Гэмтэй бэшэб"	16.04		
30	Шалгалтын уншалга	23.04		
31	Ж.Тумунов "Хулэг минии морин"	30.04		
32	Б.Гармажапов "Туруушын сahан"	7.05		
33	А.Пушкин "Убэлэй харгы"	14.05		
34	Шалгалтын уншалга	21.05		